

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 4.

Indult Bétsből, Redden, Július' 14-dikén, 1829.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsőge méltóztatott Tts Pauly Károly Urat a' Fels. Magyar Udvari Cancellariánál Udv. Concipistát, jeles tehetségeinek 'sbuzgó és hasznos szolgálatjának tekintetéből ugyan ott Udvari Secretáriussá kegyelmesen kinevezni, és

Tekintetes Hávor Lörintz Urat, a' Fels. Magyar Udvari Cancellariában a' Registraturánál Udv. Adjunctusát, hosszas hiv. szolgálatjában szerzett érdemeinek tekintetéből egész fizetésének meghagyásával kegyelmesen nyugodalomra bocsátani.

A' Felsőges Magyar Udvari Cancellaria végzéséből, ugyan ott még ezen hivatalbeli előléptetések történtek:

1-szor. Szakuly Házi Alajos Úr, eddig betületbeli Concipista, 2-szor. Tek. Viletz Jó'sef Úr, eddig Udv. hites Jegyző és 3-szor. Tek. Barich Mihály Úr Conceptualis Practicans, mind hárman Udvari Concipistákká nevezettek.

Továbbá: T. Matyasovszky Dániel Úr eddig Practicans, Udv. Registransá: Raaperger György; Chmel György; Belnay Lajos; és Vagner Simon Urak, eddig Practicansok, Accessistákká tétettek.

A' közelebb mult Vasárnapon temetett itt el, rangjához illő fényes kato-

nai pompával Nagy Mélt. Marquis Sommariva Hannibál Ö Excja, valóságos Ts. K. Kamarás és belső Titkos Tanácsos, az Ausztr. Ts. Vas korona Rendnek, és Orosz Tsász. Sz. Nevszky Sándor Rendnek Vitéze, a' képelő Bétsi Ts. K. Akadémiának tiszteletbeli tagja; az 5-dik számú Vasas Regimentnek Oberstere és Tulajdonosa, Lovasság Generalja, Felső és Alsó Ennsi Austriában 's Szaltzburgban Kommandérozó Generalis, Béts Ts. K. Fő és Fejedelmi Városnak Kommandánsa, és a' Ts. K. Trabant-Testörző, 's az Udvari Ór seregnak Kapitánya, ki életének 75-dik esztendejében szélütések következtében mufa ki a' világból Jul. 10-dikén. Hideg teteimet a' fővároson kívül eső Schmelzti temetőbe nagy számmal kísérte tizenkét ágyúval, az itt őrizeten lévő sok rendű gyalog és lovas katonaság, tulajdon egész Vasas Regimentje és a' Bétsi Polgári katonaság, legalább is 50, 60 ezer néző sokaságnak egy órányi távolyságra sűrűn álló sorai között.

Hadi Tudósítások.

Bukareszbe érkezett egy Kurír, a' ki Krassovszky Gen. Lieutenanttól azt a' tudósítást hozta, hogy Szilisztria vára feladta magát. Ez Jun. 30-dikán történt, minelutánna a' Törökök, (kik, az előadás szerint, egy harmad-

x

részszel többen voltak a várban, mint az ostromló sereg *) a várnak kemény oltalmazása alatt 15-ször tsaptak ki az ostromlókra.

Ezen tudósítás szerint, az őrizet, melly a lakosokon kívül 10 ezer emberből állott, éppen akkor adta fel magát discretióra vagy kegyelemre minden feltételek nélkül, midőn a nevezett Generális rendelkezést tette, hogy a várat herontás által vegye meg. A fogásra esett őrizet között van, két Vezér (három lófarkú) Basa, ú. m. Hadschi Akhmed és Serb Mahmud, számos tisztekkel együtt. Ez által az Orosz sereg 250 ágyúnak, két lovasság és 100 gyalogság zászlójának juta birtokába, egy kis hajóssereggel és igen sok hadi szerekkel s eleséggel együtt.

A következő tudósítás jött ezenkívül Jun. 24-dikéről az Orosz táborból, melly Sumla előtt fekszik Endzsikóinél. A Nagy Vezér, a ki megveretése után két nap alatt kevés késérőivel tsakugyan elverekedett Sumlába, haszontalan igyekszik táborát újra rendbeszedni. A széllyel futottak közzül tsak kevesen mennek vissza, s az nem elég a had tsapatokban esett hijánosságokat betölteni. Azon 40,000 emberből állott tábor közzül, mellyel a Nagy Vezér Paravadi ellen kiment, alig fog 15 ezer Sumlába vissza menni, mert többnyire, hasznokra fordítván a széllyel veretetés alkalmatosságát, hazájokba vissza térnek. Hertzeg Madatoff 16 Svadronnal elő nyomult Jun. 19-dikén egészen Eski Dsumáig, a melly város Sumla háta megett fekszik négy mértföldre nyugot felé; de a várost üresen találta. Ezen előre nyo-

múlásában nem merle az ellenség öt akadályoztatni.

Jun. 28-dikán több apró tsatázások felől adattak ki Bukarestben tudósítások. Ezek szerint: B. Geismar Gen. hadi seregének előljáró tsapatjai Nikápoly felé mennek. Ezek útjokban Machala falnál 200 Törököt széllyel vervén és közülök 57 embert s egy zászlót elfogván, Oriavitzáig előnyomultak, (melly öt mértföldnyire esik mind Oreovához mind Nikápolyhoz), a hol 500 Török sereg osztályt leptek meg; ezeknek nagyobb része a verkedésben elhullott a többi szaladás által mentette meg életét.

A Gyurgyevo várát szemmel tartó Orosz sereg mind inkább közelíti a várhoz, hogy az ellenséget abba beszorítsa, s kijönni és eleséget prédálni ne engedje. Jun. 25-dikán újra próbáltak végre kirontani; de a lesben állott Oroszok hátulról rajtok ütöttek és 15 embert közülök a többiektől elszakasztván, azokat, kettőn kívül, kik magokat megadták, öszvevagdalták.

Frantzia Ország.

Páris, Júl. 3-ikán. A Követek Háza az egyes Ministeriumoknak Budgetja felett folytatja tanátskozásait. — Marsal Maison és Oberster Fabvier Párisba megérkeztek.

Hajós-Kapitány Latreyte, az Algirt rekesztve tartó Hajós Seregnek Interimalis Vezérje, a Tengeri Ministerhez Jun. 7-ikéről küldött Jelentésében írja, hogy Máj. 30-kán az Algiri kikötőhöz egy ágyúlovésnyire közelítván az ott fekvő Hajókat megtekintette. A Dey Hadihajói felvitörlátatlanul hevernek mint eddig. Egyszersmind jelenti, hogy a Binguti és Matifui tengerfokok

*) minekutánna t. i. Gr. Diebitsch Gen. a megszálló seregnek nagyobb részét Jun. elején onnan a Nagy Vezér ellen vitte.

között két kis Algiri Falukat (Tsajkát) Máj. 24-kén öszverontott.

Az Egyiptomban utazó Frantzia és Nápolyi Tudósoktól, hosszúszünet után, ismét levelek érkeztek Párisba. Az Utasok mincutánna Nubiát, egészen a második Cataractáig megvizsgálták, Februárius elejével megint vissza tértek Egyiptomba. A' Champollion Ur-levelei Febr. 10-kéről, 14-kéről, Márt. 25-kéről és April 2-ikéről, különösen ez utolsók, mellyeket Thébéből IV Ramses Királynak pompás Sír-boltjából írt, a' régi Historiára nézve nagy fontosságuk; de a' mellyeknek közlése, rendkívül való hosszúságok miatt (60 Oldal) nem Újság-levelekbe való.

Toulon Jun. 25-kén. Azon Algiri tolvajhajóknak, mellyek a' Frantzia partoknál a' napokban mutogatták magokat, elűzésére rendelések tétettek, és Kapitány Potigny Jun. 22-kén 3 Briggel és 2 Korvettel ki indult, hogy minden gyanusnak tetsző Hajókat elfogjon. — Az Algir ellen készülő bombárdírozási munkák néhány napok olta lassabban folytak; a' mire lihetően a' megbékélésről való hír (l. M. H. 2 szám l. 11) adott okot; de most már újabban serényen mennek, mivel Párisból parantsolat jött ezen munkáknak siettetésére.

O r o s z O r s z á g.

Ő Felsege az Orosz Tsászár Gróf Diebitsch-Vezér Generálist, a' Nagy Vezér táborán Jun. 11-dikén vett nagy győzödelméért Sz. György második rangú vitézzévé nevezte ki. Levelében, mellyet ez eránt küldött a' Generálishoz így nyilatkoztatja ki magát Ő Felsege: „Mídon En az Ur eránt érzékeny köszönetem annyira megkülömböztetett szolgálatajáért kimutatom; egyszersmind az Urat a' Sz. György Rendje 2-dik rangú. Vité-

zévé is Kinevezem, mellynek jeleit ide zárva küldöm. Azon ditsösség emlékeztének fenntartására, mellyet seregeink egy illy emlékezetre méltó ütközethen az Ur vezérlése alatt magoknak szerzetek, meghatalmazom az Urat, hogy az ellenségtől elvett ágyúk között válaszson ki hatot, mellyekkel az Urat megajándékozom. Meghagyom az Úrnak, hogy vitéz fegyverviselő társai és minden seregek előtt, kik ezen ütközethen új bizonyosságait adták rettenhetelenségnek és magok elszánásának, nyilatkoztassa ki köszönetemet. A' ki vagyok 'sa' t. Miklós, Varsóban Jún. 21-kén.“

Ugyan ez napon a' Tsászár Bárá Toll Generálist, ki Gróf Diebitsch táborában a' Generál Stábnak Feje, 's a' Jun. 11-dikei ütközethen bölts rendlései által magát nagyon megkülömböztette, Orosz Birodalmi Grófságra emelte.

T ö r ö k O r s z á g.

Szmirnai tudósítás szerént, a' Konstantinápolyba küldetett Anglus és Frantzia Követek, az első Gordon Ur, Jún. 6-dikán, a' második Guillemiot Generális 7-dikén érkeztek meg Szmirnába 's mind ketten megkülömböztetett tisztelettel fogadtattak. Innen mind ketten útnak indultak Jún. 10-dikén, 's a' mint későbbi tudósításokból tudjuk Konstantinápolyba megis érkeztek Jún. 18-dikán, a' hol nagy pompával és rangjokhoz illő tisztelet mutatással fogadtattak.

G ö r ö g O r s z á g.

A' Görög Országi Elölülő Máj. 8-rán két Végzést adott ki, mellyek közül az egyikben az Attikai partokra, Euboea szigetére és a' Voloi Öbölze már ez előtt kimondatott Blokade kiter-

jeszletik a' Demetriasi és Zagorai partokra is egészen a' Kissaros fokáig; a' másikon pedig a' Nyugoti Görögország partjaira vetett Blokade Murtoig (úgy, hogy Murto már kívül esik rajta) vonatattik. A' Neutralizációs Hajóknak 20 napi határ idő tételik a' mondott Bérekesztés alá eső helyekről való eltávozásra, mellynek eltelése után ha elmenni nem akarnának elfogattnak és a' Görög Tengeri Szék elébe állítatnak. Az olyan Neutralis Hajók, kik a' bérekesztett partokhoz akkor először közelítenek, nem fogattnak el, hanem viszsza utasítatnak; de ha másodszor is bátorkodnának a' Blokade megsérteni, akkor Törvény elébe vitetnek. Mind a' két Végzés Status-Titoknok Spiliadis alá írásával van kiadattva.

Portugallia.

Jun. 14-kén megmustrálta D. Miguel a' Terceira ellen kirendelt katonaságot. Másnap hajóra ült a' sereg, és Jun. 16-kán a' Flotta elvitorlázott. Ezen Hajós sereg (a' Jún. 17-iki Gaceta de Lisboa szerént) 2 Fregátból, 2 Korvetből 3 Briggből és 5 kisebb Sajkákból áll, mellyeken 4 Bataillon gyalogság van, ahoz illő Artilleriával együtt. — Ezek a' hajókon kívül, a' Vi János Lineahajó, egy Fregát és egy Brigg már Terceiránál állanak, és rajtuk 3 Bataillon gyalogság van. A' Sziget és Lisboa között felállítandó hamari közösülésre, egy Gőz-postahajó szereztetett.

Hollandia.

Jul. 7 ikén az egész Országban gyűlést fognak tartani a' Provinciai-Státusok (a' Megyékbeli Rendek), hogy azoknak a' Követeknek helyébe, a' kiknek ide-

jek kitelvén az Ország házából ki kell lépniük, újakat válasszanak. A' mostan kilépő Tagok között sok nevezetes férfiak vannak, mint: Sassen, Ysselt, Secus, Rheenen, Bruckere sa't. Urak.

A' Hope és Társai nevű Amsterdami Bankir-Ház most újra 24 milliom forintot költsönözött az Orosz Ts. Országglószéknek. A' Költsön-summa 5 f. interesre és ugyan azon feltételek alatt adattatott, mellyek alatt a' tavalyi 18 milliom költsönözött; úgy hogy az Egész most már 42 milliom forintot tészen.

Egy Hollandus Hajó (a' Krisztina) a' közelebbi Aprilis végével, puskákkal és egyéb fegyverrel megrakodva a' Levanteba elevezett; de a' Középtengeren lévő Hollandiai Hadihajóktól ki nem nyerhette, hogy útjában kísérnek, mind addig, míg a' rajta lévő fegyvert Máltában elébb le nem rakta. — Az Antverpiai Újság figyelmezteti a' Kereskedőket ezen környülállásra, és inti őket, hogy Hadi tiltott portékával ne spekuláljanak, mivel a' Hollandiai Hajós Seregnek parantsolatja nagyon róla, hogy a' tiltott portékával (mellyeknek t. i. bevitelére a' blokirozott Kikötőbe tiltatik) megrakott Hajókat Kíséretnek alá ne vegyék.

Burkus Ország.

Ő Fge a' Király, gondolóra vévén, hogy a' mostani ifjuságnál elhatalmazott kurtalátás és pápaszem hordozás a' katonaság kitöltésére nézve némely nehézséget és hátramaradást okozhatna, Jun. 6-kán költ Parantsolatjában elvégezte, hogy az ilyen Pápa szemes ifjak, ellent nem állván kurta látások (ha külföldben a' szolgálatra alkalmasoknak találtatnak) a' katonasághoz felvétessenek és a' második sörbe állítassanak. — Ehez-

képest az Országnak minden Polgári és Hadi Tisztségei a' Ministeriumtól utasítást vettek, hogy a' katonaszedésben és vizsgálásban magokat az említett Kir. Parantsolathoz szabják.

Nagy Britannia.

London, Júl. 1 napj. A' Nagy Admiráli Hivatalra, melyet ezelőtt Clarence Hertzeg vitt, de tavaly róla lemondott, egy öt személyből álló Biztosságot nevezett ki a' Király, melynek tagjai: Lord Melville, Vice-Admiral Cockburn, Vice-Admiral Hoatham, és Stevart Urak. — Lord Strangford Brasiliából, a' hová a' m. Eszt. rendkívül való Követséggel (melly Portugalliát illette) küldtetett, vissza jött és Jún. 29-kén Portsmouthnál kiszállott. — A' Spitalfieldi (Londonban) takácsok Ausztraliába vágynak, és az Országlószék költségén a' Hattyú-Vizi Gyarmatba kívánkoznak.

Dublinban Jún. 24-kén megjelent O'Connell Úr a' Politziai - Szék előtt, egy odavaló Prokátornak (Talbot Glascock nevűnek) vádolására, a' ki őreá nagyon fenekedik, és mind szörnyű fenyegetődzései által, mind egyptza formára készült Szélpuskának hordozása által gyanussá tette magát, hogy néki (O'Connell Úrnak) életére törekedik — a' azt kívánta, hogy a' törvényszék, jövődöbeli magaviseletéért ama Prokátort zálogolja meg. A' Törvényszék meghallgatta O'Connell Úrnak kívánságát; és Glascock Urat 1,000 font sterling zálogra ítélte, addig pedig míg ezen summat előteremtené, fogságba tette.

A' Courier a' Parlament-rekesztő Kir. beszéd felett való elmélkedése közben így szól: „A' beszédben semmi különös nintsen, kifejezései általánosok; de nem is lehetett várni, hogy Ő Fge,

e' mostani időpontban, egyenként való és környülállásos fejtegetésekbe bocsátkozzék. Azt a' lellemetes meggyőződést vesszük azonban ezen beszédből, hogy az Ország békességben marad; hogy a' háború, a' hadakozó két Hatálmasságon kívül, másokra ki nem terjed; és hogy ezek között is a' békességnek helyre állása nem hihetetlen. A' Nagy Britanniai és Frantzia Követeknek Konstánczina-polyba való visszatérések, úgy hisszük, valami, a' Porta részéről adott Nyilatkoztatásnak a' következése, melyben a' Porta jelentette készségét, egy olyan Egyességszerzésre, mely által Görög Ország Pacificatioja végképpen elintézzésék. Ezen alkudozásoknak megnyittatását — a' f. Eszt. Márt. 22-diki (Londoni) Protokollum pontjainak értelme szerént — a' Görögök részéről való minden ellenségeskedés megszűnésének kellek megelőzni. *) — Portugalliasak röviden érintetik ezzel a' kifejezéssel: „hogy Ő Fge felettébb való fájdalommal veheti szemeit a' Portugalliai Monarchia állapotjára.“ —

Spanyol Amerika.

Mexikó és Columbia egy költsönös Védő- és megtámadó szövetséget kötöttek egymással Spanyol Ország ellen. Generális Sucre, Tarquinál, a' hol

*) Ezen Londoni Szerződésnek következtében Davkins Úr, a' Görög Országban lévő Anglus Resident, Gróf Capodistriától kívánta, hogy a' bérekesztve tartott Török Kikötőhelyeket a' Görögök hagyják el, a' fegyveres seregek Peloponnesusba térjenek vissza, és minden további ellenségeskedéstől a' Porta ellen szűnjenek meg. De ezen kívánságokat Gróf Capodistrias (Aeginából Máj. 30-káról való tudósítások szerént) egyenesen visszavetette.

a' Columbiaiak a' Peruiakat megverték, egy Diadalmi Oszlopot állított ezen feljúl-
 irással: „El Exerçitu Peruano de Ocho
 mil Soldados invadia la tierra de sus Li-
 bertadores, fue vencido pâr quatro mil
 bravos de Columbia 27 Februar. 1829.
 (Nyoltz ezer katonâkból álló Péruí Se-
 reg megtámadta Szabadítójának birtokát;
 's meggyőzettelett négy ezer Columbiai
 Vitézektől Febr. 27-ikén 1829.)

Buenos-ayres. April. 14-kén. La-
 valle (az új Dictator) győzedelmeske-
 dik ellenségein; Santa-Fé ellen maga
 személy szerént indult ki, Cordova
 ellen pedig Paz Generálist küldötte, és
 mind a' két városbeli Kormányozót szám-
 adásra vonja a' Buenos-ayressel
 kezdett ellenségeskedésért. Az alatt míg
 Lavalle odajárt Santa-Fé ellen, a'
 város nagy rémülést és ijedtséget állott
 ki. Ugyan is: az Indusok (a' mezei
 nép) kik Lavallet gyűlölik, nagy
 számmal egybegyűlvén, a' tartományba
 (Buenos-ayresbe) béütöttek, Márt.
 28-kán az ellenek Oberster Estomba
 és Rauch alatt kiment Seregeket meg-
 verték és magok a' város felé megindul-
 tak. Az ijedséget a' városban nevelték
 a' szomszéd falukról befutott lakosok,
 kik az ellenség elől itt kerestek magok-
 nak menedéket. Tsak hamar azután meg-
 érkeztek magok is az Indusok a' város
 kapuinál. A' várból ellőtt három ágyú
 jelt adott a' lakosoknak, hogy fegyvert
 venni a' várba siessenek, és Házaiknak
 tetejére menvén az ellenséget, ha bator-
 kodnék bé jöni, onnan löhessék (Ennek
 értésére méltó megjegyezni, hogy Bue-
 nos-ayresben minden Ház egy egy kis
 vár, mellyet lapos tetejéről 4, 5 ember
 minden megtámadás ellen oltalmazhat.
 Tudják ezt az Anglusok, a' kik 1807-
 ben Gen. Whittlok alatt a' városba
 bementek, nem vélvén nehéznek a' nyit-
 va álló Városnak elfoglalását, de 13,000

ember közzül alig jöhetett ki egynehány
 száz, a' többit a' házak tetejéről lelőtték
 's tégladarabokkal levették) Illyen szo-
 rongattatások között töltött a' város két
 napot és két éjjelt; de az Indusok nem
 merészelték a' városba bejöni. Harma-
 dik nap megérkezett Santa-Féből Ge-
 nerális Lavalle; és az Indusok elfu-
 tottak. Most már szabadabban lélezkik
 a' lakosság, és a' boltok, mellyek 9 na-
 pig zárva állottak, ismét megnyitattak.

Elegyes tudósítások.

Júl. 9-ikén délutáni 1 órakor, kö-
 zel Bétshez, olyan rettenetes jégeső volt,
 a' minéműre alig emlékeznek. Egy dü-
 hös szél hozta a' zivatart; elsőben püs-
 ta zápor esett, de tsak hamar utánajég
 is, akkorák mintegy puska-golyóbis, na-
 gyobbak is, olly sűrűen, hogy az egész
 tájékelsetétedett. Gumpoldskirchen,
 Thalern, Guntramsdorf, Mül-
 lersdorf, Neudorf, Laxenburg,
 Hochau, Biedermannsdorf és
 Hennersdorf vidékén egy leveles
 fa sintsen, a' szőlő-tökekről minden le-
 vél és fürt le van verve, 's az aratás sem-
 mivé téve. Két leányt, kik a' Gum-
 poldskirchenti szőlős hegyről az idő
 elől haza siettek, a' fergeteg egy mél-
 jen hóvágott úton elérvén, a' feljúlról
 lerohanó víz őket eltsapta és a' jég 's
 ködarabok úgy öszve verték, hogy az
 egyik ott megholt, a' másik is élet ha-
 lál között fekszik. A' nevezett falukban
 egy ép ablak sem maradt; tyúk, galamb,
 és egyéb szárnyas állat kinn a' szabá-
 don meg nem maradt.

Magyar és Erdély Ország.

A' Szilágyból. Közelebb elenyé-
 szett Junius 24-kén Tasnádi Uradalma
 Össi Birtokában meghalálozott Méltgos

Nagy Aitai Cserey Sámuel Ts. Kir. Fő Strása Mester Úr. A' Boldogult ügyis mint Ember, és fő Születésű Ur, ügyis mint az általa hív buzgósággal követett Katonai Pályán Vitéz férjfiú, életében a' jóktól méltán tiszteltetett. A' Ditső Erdemiért el nem múltó emlékezetű Udvari Tanácsos, és Referendarius Mgos Nagy Aitai Cserey Farkas Úrnak volt a' Néhai fia. Nevelést előbb a' Bétsi Theresianumban, későbbre a' Budai Kir. Akademiában nyervén, Hadi szolgálatba lépett, az akkor Gróf Gyulay Sámuel, most Hertzeg Eszterházy 52-dik Számú, ditsőséges voltáról közönségesen nemcsak esmeretes, hanem fő tiszteletben is lévő Nemes Magyar Ezeredbe, mellyben szerentséjének tartván Királya, 's Hazája eránt régi Ósseiről reászállott kötelességének megfelelni, és az erre serkentő fő Nemességű öszlönt ezen, a' Hadi Történetek rendiben minden időben egyforma jelességgel tündöklő Nemes Seregben arányosan találván fel, 24 esztendőök folyta alatt mindég a' Betsület mezején viaskodva, leg Felsőbb, és minden Rendű Elöljáróinak fenn maradt Bizonyításaik szerént: maga különös megkülömböztetésével valamint értelmes Tiszt, úgy Vitéz Katona is volt, és telyes Betsülettel megfelelt annak, a' mivel tartozott Nemzete, édes Hazája, és a' tisztelt Nemes Ezered fentebbi Díszének. A' Hadi viszontagságok, és a' Betsület Ditső mezején nyert Sebek miatt megtörödve, nyugodalomra ment ugyan, de mihelyt Királya, és Hazája java kívánta, fellépett újra első elszánásának szép Pályájára, az 1809 eszt. Nemesi felkeléskor szolgálatot vállalván annál, végzésivel pedig másodsor a' méltán megérdemlett tsendességbe térve: Istenének Királyának, Nemzetének, hív tisztelésibe, közönségesen szeretettve, betsülitve élt, míg testi megtörödése követke-

zésibe, élete Pályáját állhatatos Emlékezetre érdemesedve bevégezte.

Karczagújszállás Júl. 5-dikén:

Az 1795 esztendő óta semmi földindulás nem tapasztaltatott tájjelünkön, a' midőn e' f. Július 1 napján reggeli 3 óra tájban, sokan, kik már akkor felkeltek, vagy ébren voltak, a' földnek bizonyos habforma 's elevenen érezhető mozgását vették észre, melly egy meglehetősen kemény lökés által végződött. Dél előtt mintegy 9—10 óra közt elkezdet esni az eső, melly alatt éjszaknyúgot felől fúj a' szél. Délután mind az eső, mind a' szél elállott, 's az ég is elkezdett tisztulni, 3 órakor 22 minutakor 's körülbelől 40 pertz tájban estve újra tető-pontos mozgásba jött a' föld és habzott 4 egész pertzig, melly után egy két szempillantás múlva, délkelet felől egyenesen éjszaknyúgot felé tartva, menydörgéshez hasonló földalatti tompa morgás és bizonyos éles sziszegés hallatott, a' midőn ugyan azon pillanatban, a' mondott erányzás szerént, egy kemény lökődés és azt ellenkezőleg követő visszalökődés történt, úgyhogy az épületek fedelei sikorogtak, némelly, különben is megijedt 's megszedült emberek a' földre estek, 's a' toronybeli Vigyázók, húsz ölnyi magasságra a' föld színe felett, annak olly ingadozását tapasztalták, mint ha elakart volna dűlni. Egyébaránt ez az egész jelenés itt semmi kárt sem okozott. — A' föld belsejében illyenkor történő elementumi lázzadás kiterjedésének 's a' folyó matéria haladása sebességének némimé mü kitanulására fontos dolog volna, ha tsak a' Hazánkban is több egymástól távolabb eső olly helyekről, a' hol ezen földindulást érzették, az Újságok által annak különösen jól megjegyzett kezdete és tartóssága ideje felől tudósítatnánk; így; p. o., ha a' mi Karczagi déli-lina-

ánkhoz 's a' földindulás feljebb előadott erányzásához képpst itelve, — ha az azt külömben a' föld gyomrában meg nem változtatta — Valjon tapasztaltatott e' az és melly idő tájban Krassó és Trentsén Vármegeyekben is, 's szélére kiterjedt e' Bihar és Pest 's több Vármegeyekre. Ugy sintsenék az ezek előtt a' Hazánkban történt földindulásokról illy özvehasonlító 's a' föld physica leírására nézve is fontos jegyzéseink.

Szathmárról Júl. 2-dikán. Álmélkodva tapasztalánk itt tegnap valamint a' közel lévő vidékek lakosai is, — a' miről eddig még csak az Újságbeli leírások után tudtunk képzelődni, — egy különös jelenést; melly erős földindulás vala. — Ez estveli kilentzedfél óraker kezdődött, széllel, részént égdörgéshez részént kotsi zörgéshez hasonló zugással. Ugyan ezt tapasztaltuk itt reggeli három és négy óra között. Az estveli földrengés vagyis taszítódás éjszak felől jött 's délfele ment, és olly erős volt, hogy a' házak ropogtak; és a' toronybeli óranak mutatói az óraszámok táblájához verődtek. Hogy a' földindulás észre vehető károkat tett volna még eddig nem hallottuk.

Utazók előadása után írhatjuk, hogy ezt a' földindulást a' Tiszán innen nem érezték. Mennyire terjedett ki azon túl még nem tudjuk. Nagy mértékben volt Tisza Szőlősön.

Debreczenben némellyek már Jun. 30-dikán érezték éjfélfelé a' föld mozgását. Júl. 1-ső napján, reggeli ötödfél óraker történt az első ingas, melly károkat nem tett: de estveli kilentzedfél óraker sokkal erősebb volt a' második, és a' kő házakban, az által hogy azoknak falait és bolthajtásait megrepe-

deztette, nagy károkat tett, igen sok kémények leomlottak. A' Barátok Klostromának, valamint a' Reformátusok nagy új Templomának erős falai is több helyeken megrepedeztek. A' tornyoknak nagy ingását abból lehetett észre venni, hogy a' tetejeken lévő tsilag szinte két lábnyira látszott tsóváltatódni.

J e l e n t é s.

Egy legjobb korban lévő Ifjú, ki mind a' törvényes tudományokat elvégezte 's Prokátori Diplomát nyert, mind pedig a' Keszthelyi Georgiconban szerzett gazdaságbeli esméreteiről ajánló szép bizonyosság leveleket mutathat, kívánna tudománya köréhez alkalmaztatott hivatalt nyerni. Bízván tehetségeibe, hogy a' magára vállalandó hivatálnak teljes szorgalommal megfelelend, bátorkodik magát a' Hazai birtokos T. T. Uraságoknak ajánlani. A' Deák, Magyar, Német nyelveket egyformán beszéli, rátszül és franciaúl ért. Bővebb tudósítást adhat fölé a' Bétsi Magyar Újság Redactiója.

Kolosváron is tapasztaltatott a' földindulás Júl. 1-ső napján délutáni 8 óra és 36 minutaker, hol egy minutumi idő alatt háromszori földingást lehetett érezni; de károkat nem tett.

A' pénz folyamat Július 13-dikán;

	közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligatzióji	99 1/4
Az 1820-béli sorsosok,	164 1/4
Az 1821-béli hasonlók,	
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligatzióji,	54 5/8 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	1113 forinton
Conv. Pénzben.	

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató Haykal Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)